

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petítésra 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DÉKÁNY MIHÁLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és lapfuttató: STRAUSZ SÁNDOR.
--	--	--

A gyümölcsfák ültetése.

II.

Az alma a nemzetgazdászati tekintetben a legfontosabb gyümölcs, többnyire ez lesz ültetve, s majdnem minden országnak, minden vidéknek megvan a maga különleges, valóban jó faja. Így pl.: Erdélynek a Batul, Krassó-Szörénynek a Masáncki, az Alföldnek az Apafi és a Török Bálint-Stellini, Szlavóniának a Szrëika, Tirol-é a Rozmaring, Botzen-é a fehér Calvil. Csehország-é a Tafotaalma stb.

A körte mellő testvére az almának, ezért a legszelebb körü elterjedésnek örvendő Sokoldaitu előnye következtében az asztali gyümölcsök királynéjának van elismerve s egyike a legjobb gyümölcsöknek, melyet anyaföldünk termel. Helyes fajválaszték mellett lehet gyümölcsünk júliustól-áprilisig, amelyek minden kívánalomnak megfelelőnek, mivel ennél a fajok és féleségek száma rendkívül változatos; mely körülmény arra mutat, hogy kitartás és előszeretlet fűződik ezen gyümölcs további tökéletesítésén és nemesebbé tételén. Már most is vannak fajok, melyek íz- és finomság tekintetében minden eddig létezőt fölülműlnak. A körtefa jobb fekvés és mélyebb tevénytalajt kíván, mint az almafa, mely utóbbi mindenütt, még magaslatocon is elég jól tenyész, ahol a körtefa boldogulására már nincsenek meg az általa igényelt követelmények.

Mint gazdaságilag fontos gyümölcs következik a szilvafa, amely mindegyre nagyobb-nagyobb arányokban, nagybani ültetvényezésekre a világ minden táján keresett.

Különösen a feltörzsűek a legcélszerűbbek, mivel ezek adják a legdusabb termést. A sok jó faj közül bizton a boszniai magbaváló szilva egyike a legjobbaknak, ép oly jó a besztercei magbaváló, a dolátni és a magyar muskotály szilva. Ezeket követi az olasz- és csehországi hosszú szilva. Az őszes között a »Nagyherceg« egy újabb faj a legnagyobb és legszebb, de nem igen jó; sokkal jobbak az előbb felsoroltak. Szilva, szilvaféle, ringló minden fekvésben, természeti tulajdonsága u. i. a földszin alatt elterülő gyökérzete folytán, még oly helyekre is ültethető, ahol a talaj sovány s a tevény sekély, mint dombokon, magaslatocon, nem túl magas hegyeken is, még itt is jól tenyésznek és dús termést hoznak; nevezetesen, hogy magasabb fekvésben a gyümölcs édesebb és izletesebb. Mentől többet ültessünk tehát ezekből!

Cseresnye és a meggy nagyon kedvelt, kellemes és hasznos gyümölcs, mely oly időben érik, amikor még másféle gyümölcs alig van; ép azért várvavárt idő az, mikor az első cseresnye megéri s ujongva lesz üdvözölve. A cseresnye mint magas törzs és mint feltörzsű egyaránt célszerű s gyümölcse nevezetesen kereskedelmi cikkel képez. A meggyfa mint feltörzsű célszerűbb s kised növése következtében törpefának igen alkalmas; különösen az újabb fajok mint: a Gubeni hírneves, a körösi, továbbá a finom Amarellák, amelyek nagyon ajándékosak. Nagyon tekintélyes a fajok mifelesége és használhatósága; az újabb későn, szeptember-októberben érő cseresnyefajok képezik most az asztalok díszét. Túlmedves talaj

kivételével a cseresnye- és meggyfa minden talajban jól tenyész, még magaslatocon is. Sajnos, hogy ezeu gyümölcsfaj a megérdemelt figyelemben még nem részesül eléggé, amelyet sokoldalúságánál fogva megérdemelne. Különösen a meggy az, amely minden háztartásban kívánt és keresett cikk, ennél fogva minden piacon keresett s jól meg lesz fizetve.

Kajszinbarack minden időben kedvenc gyümölcs volt az embereknek. A mély tevény talajt kedveli s védett helyet, különben nem díszlik. Ezekből magas törzset ültetni nem tanácsos, de feltörzsűket is törpefaként igen, utóbbiakat kiváltképen, mivel ezeken a termés utólagok ellen megvédhető s a szélvész és viharok ellen is némileg védve van. A kajszinbarack nálunk jól, többnyire igen jól díszlik és mindig kellemes finom ízzel bír. Kevés kivétellel minden faj igen jó, de különösen a honi magyar fajok, amelyek a francia fajoknál sokkal aromikusabbak.

Őszibarack finom asztalra a legnemesebb gyümölcs. Az őszibarackla az őszes gyümölcsfák között a legnemesebbnek lesz tekintve s lelkes kedvelői gyümölcsét »istennek«, gyümölcsösei szépségének s az asztal ékességének nevezik. Az őszibarackfa nálunk mélyen fekvő területek kivételével mindenütt jól díszlik; többnyire törpefának és gutaalakban lesz nevelve, északibb vidékeken pedig redélytelen.

Az őszibarackfák 7—10 évnél tovább nem igen élnek, ez idő múltán többnyire teljesen tulélték magukat; legtöbb esetben gyantafolyás okozza korai elhalálozásukat.

TÁRCA.

Szívem királyi asszonya.

I.
Száműztek éltető körödből
Kerülnöm kell már utadat!
A szó mint végítélet dördöl;
Hogy téged látnom sem szabad.

II.
A végítélet napja nékem
A nap, mely téled elszakaszt;
Te hozzád forrad üdvösségem
S most elveszitem azt.

III.
Eszembe jut szép ifju arcod
E csábító tündérvilág,
Nyugodtan más keblére hajtod
Mig engem öl a szomjúság

IV.
Őrjítő kőpadjára vonja
A lélkemet e gondolat:
Érinteni ajkam sohse fogja
A te sóvárgott arcodat.

V.
Tudom, tudom hiába minden;
Hiába tűnnek a napok!

A hajnalt, el nem hozza Isten,
Mikor réám hajol karod!

VI.
Te töled elszakadva távol
Fog telni busan életem;
Szerelmed majd másnak világol,
Más fog pihenni szíveden!

VII.
Más a ki nem is méltó hozzád,
Szívem királyi asszonya!
Leszállsz hol mint rab nőre vár rád
A rideg kalmárok hona!

VARSÁNYI GYULA.

A hóban.

— Irta: ZÖLDI MÁRTON. —
(Folytatás és vége.)

Szó sincs róla. Itt a lópokróc. Nézze csak milyen pompas takaró ez. A kis Margit is elfé-
alatta. Nos, akar mellettem ülni?

A kis Margit csak szeméivel intett, hogy igen, s odasimult a bakon az előtte ösmeretlen orhoz. A gyermekek éles ösztönével azonnal tisztába jött, hogy jobb helyet nem is kívánhat magának, mint annak a bácsinak az oldalán, a ki kabátját odaadta a mamájának.

Mikor Barkos a gyeplőt a kezébe vette, hátra fordult s így szólt:

A kenderesi és bodzásréti pusztákon vágunk át. Vacsoratájt otthon lesz nagysád.

A szép asszony fejével bólintott, jelezve, hogy mindent a váratlan lovagra biz.

Kissé nagyon is regényes szánkázás esett a rettenő hőmennyiséggel borított lapályon. A lovak némely helyütt szűgyig gázoltak a hóban, s az estalkony egyre sötétebben borult a tájra. Vagy kétszer föl is borultak, a mi a kis Margitot igen kellemesen szórakoztatta. De Barkos fűrgén rendbe hozott mindent, kiemelte a hóból a szép asszonyt, lerázta róla a havat és szépen visszaültette a helyére.

A lovak nagyokat fujva száguldottak előre a kietlennek tetsző hósvivatagon. A téli est koromsötétjét már csak a hó fehérsége enyhítette. Távoli kutyaugatáson kívül semmi egyéb nesz nem zavarta a rettenetes csendet.

A szép asszony pedig hátul egyre tűnődött, hogy ki is lehet ez a derék ember, ki gyermekét oly gyengéden tartja ölében, s oly igénytelenül érkezett lovagi szolgálatával. Emlékezett, hogy látta már, de nem tudta, hogy hol. Mindenesetre igen derék ember, s azonfelül a kabátja olyan jó meleg. E meleg kabát alatt bizonyosan meleg szívet is hord. Mind a kettő igen becses dolog, különösen télen.

Egyszerre csak az egyik ló ijedten nyeríteni kezd.

— Nini — mondá a kis Margit — ott a fa mögött egy nagy kutya van. Milyen sovány.

Énnek ugyan részben ellenálhatunk (sajnos, hogy teljesen sohasem) ugyanis, ha a fák fömetszését augusztushoz végezzük, mely alkalommal minden vékony, satnya, haszon-talan ágat eltávolítottunk, tavaszszól csak a tavalyi hajtások lesznek kevés megrövidítve. A vezérágak és termőágacskák megmetszésének teljes figyelmen kívül hagyása okozója többnyire az ifjú őszibarack-ültetvényezések sikertelenségének, amelyek az ültetés alkal-mával illetőleg az ültetést követő tavasz-on okvetlen visszametszendők, a következő é-vekben pedig csak úgy, amint az fennebb enlítve lett.

A dió csakis mint magastörzs, szabad nyílt helyeken lesz ültetve. Nagy helyre lé-vén szüksége, 12 m. távolságra ültendő egymástól; mindenütt jól lenyészik, még magaslatokon is. Oly magaslatokon, ahol már a juhlegelő csak tengődik, a diófa még mindig jól nő s mily haszon, mily kincs volna ez a jövő nemzedékre, hogyha az ilyen kopár magaslatok, kopasz hegyhátak, amelyek ma még többnyire parlag területek s kevés avagy semmi hasznót sem adnak, diófákkal ültetnének be. Valóban csodálatos, hogy sem kis- sem nagybirtokosainknak még eddig ilyesmire nem jutott eszébe.

A dió nagyszerű, mondhatni a legjobb s legjövedelmezőbb kiviteli cikk, amely rak-tározva nem oly könnyen romlik meg, mint a többi gyümölcsféle, amelyeken gyorsan túl kell adni, hanem karácsonyig és még tovább is eltartható, míg jobb árakat érünk el. Diófáknál a termékenység átlagosan a 15. évvel kezdődik meg és évről-évre foko-zódik s mire egy nagyobb szabású ily telep 60—80 évet elért, mily rengeteg hasznót hozott ez idő alatt; de csak ezután követ-kezik a nyereség legnagyobb része, a fő-nyereség — a butorgyártás céljaira drá-gán eladott diófaért. Mily óriási a külömb-ség az ily és a tölgy- avagy bükkfaültetvé-nyek között, mely utóbbiaknál nem 60, ha-nem 100 és még több éven át kell egye-dül a fa értékére várni anélkül, hogy a megelőző időben valami csekély hasznót hajtottak volna. A dióvali fásítás kezdelle-gesen is történelmi és pedig a diónak no-

vemberben álló helyre való eldugozásával épen úgy, mint a makkol szokás ültetni.

Bírs és naszpolya, som, édes gesztenye és mandola gazdasági szempontból kevésbé jönnek tekintetbe, mi-vel legtöbbnyire csak egyesek kedvencei, de mindamellett mindegyikből mégis néhány fának kellene minden gyümölcsösben állani.

Mogyoró az utóbbi években nagyobb előnyben részesül, sokkal nagyobb figyelem lesz most már ezekre fordítva mint azelőtt, mivel korábbi telepek teljes méltatást talál-tak. Tenyésztése többnyire jövedelmezőbb, mint bármi másé és pedig a következő ok-okból: 1. talaj, fekvés és éghajlat dolgában igénytelen; 2. természetben minden körülmé-nyek között biztos s egy bizonyos határig folyton fokozódó; 3. a termék felszedése ol-csó, tartóssága igen hosszú, az elszállítás könnyű, az árak mindig jók, mivel a termelés sohasem fedezi a keresletet. A mo-gyoró termelése mindazon birtokosoknak igen ajánlatos, kiknek hegyes-dombos, sza-kadékos csuszamlós, terméketlen területei vannak, amelyet még legelőnek sem hasz-nálhatnak.

K Ü L Ö N F É L É K.

— II. Miklós orosz cár ajándéka. Az V. Uhlános ezred tisztikara az ezred tulaj-donosát II. Miklós orosz cárt a legutóbbi december 6-iki névünnepe alkalmából szo-kásszerűen üdvözölte, mely üdvözlőt a cár most egy értékes ajándék küldésével kö-szönte. Az ajándékot, mely egy orosz topá-rral dúsan kirakott s legalább 10000 K. érő, »jardiniere« (virágtartó) most hozta meg Varazsra Martchenko, orosz vezérkari ez-redes, Oroszország Osztrák-Magyar Monarchia katonai ügyvivője. Az orosz ezredes január 30-án d. u. 5 órákor érkezett meg Varazsra, hol az állomáson az uhlánosok ezredese, Varazsvármegye főispánja, a katonaság s több hivatalos személyiség fogadták. Az orosz ezredes tiszteletére a tiszti étkezőben január 31-én este 6 órákor díszebéd volt, melyre az ezred tisztikarán kívül hivatalosak vol-

tak és megjelentek: Varazsvármegye és Varazsd város főispánja, a Varazsdon állo-másozó ezredes ezredesei, a papság és a város képviselői. Az orosz ezredes 31-én este 9 órákor utazott el Varazsdról, mikor is egy század uhlános fáklyás menettel ki-sérte az ezred illusztris vendégét a vasuti állomásra. Az orosz ezredes Csáktornyáról az éjféltűni egy órai gyorsvonattal utazott csak tovább Bécsbe, állomáshelyére, s Csák-tornyán a közbeeső 3 órát a csáktornyai uhlános tisztek társaságában, a Zrinyi ven-dégül külön szobájában töltötte el vig ze-nesző mellett s mint maga is mondotta oly kellemesen, hogy erre mindig szívesen fog vissza emlékezni.

— Eljegyzés. Horváth József hódmező-vásárhelyi áll. polg. isk. tanár, volt csák-tornyán rajtanár eljegyezte Bischoff Gizi kisasszonyt Hódmezővásárhelyről.

— A csáktornyai izraelita hitközség kebelében az 1906—1908-ik évek előjáró-ságának a választása január hó 28-án megtelt meg rendkívüli érdeklődés mellett. Eleinte a választásra jogosultak között két párt volt. Az egyik elnöknek az eddigi elnököt, Wollák Rezső csáktornyai ügyvédet akarta, a másik párt pedig ifj. Neumann Miksa nagykereskedőt. A választás előtti napon azonban a két párt megegyezett és így né-hány szavazat kivételével, lehet mondani egyhangulag, ismét Wollák Rezső ügyvédet választották meg, most már negyed ízben hitközségi elnökké. Az újból megválasztott elnöknek megválasztását egy 20 tagú kül-döttség vitte meg Dr. Viola Vilmos v. lasztási elnök vezetésével, mikor is az elnök meghatva köszönte meg a hitközségnek szemé-lye iránt ismételtlen megújuló bizalmát. E választás alkalmával előjárósági tanácsos-ok lettek: Blau Sándor, Charnatz Jónás, Csakathurner Ármán, Heinrich Henrik, Dr. Hidvégi Miksa, Hirschmann Adolf, Kohn Ár-mán, Löbl Mór, ifj. Neumann Miksa, Rosen-berg Lajos, Rosenberg Rezső, Dr. Schwarz Albert, Strausz Sándor, Dr. Wolf Béla. Pot-tagok: Neumann Salamon, Dr. Viola Vilmos, Heinrich Miksa, Kántor Bernát.

— Közgyűlés. A »Csáktornyai Jótékony-célú Nőegylet« január 29-én tartotta ez évi közgyűlését. A tárgysorozat első pontja volt a titkári jelentés, mely részletesen beszámol az egyesület IX. ciklusának a történetéről. A jelentés lapunk jövő számában egész terjedelmében közöljük. Martincsevics Julcsa pénztáros beszámolt az egyesület vagyoni állapotáról, melyből kitűnik, hogy a nagy-mérvű segélyezések mellett is ez évben is gyarapodott a nőegylet vagyona. A közgyű-lés a pénztárosnak a számadások szakava-tott, gondos vezetéséért legyzőkönyvi kö-szönetét nyilvánította. Az egyesület titkárja beszámolt az 1906. január 6-án rendezett élőképekkel kapcsolatos táncszéltélyről, mely az egyesületnek szép erkölcsi és anyagi si-kert juttatott. A közgyűlés a jelentést ör-ventes tudomásul vette. A közgyűlés leg-fonlosabb tárgya volt a tisztviselők és vá-lasztmány megválasztása a következő 3 évre, — melynek eredménye a következő: Elnök Pálya Mihályné, alelnök Kraschovetz József-né, pénztáros Martincsevics Julcsa, titkár Bencsik Richárd. A tárgysorozat utolsó pontja a segélyezések ügye volt, melynek eredménye, hogy a rendes havi segélyezés-ben részesülők közé több új szegény véte-tett fel.

— Gyászhir. Tihanyi Lajos ráckanizsai áll. iskola v. tanítónak neje, született Slani Vilma január hó 26-án hosszas betegség

— Nagyságos asszonyom — mondá Barkos hátrafordulva — legyen szíves jól megfogni a gyeplőt. Így la. Nem kell megjedni, lóni fogok.

Azzal elkapta puskáját, előzött, puff . . . s a Margitka által fölfedezett sovány kutya egyet fordult, megbottolt s elterült a havon.

Félóra mulva otthon voltak a kastély ud-varán. Az öreg Bereghy már nyugtalanul várta őket. Élőbe kapta kis nökáját, össze-vissza csó-kolta.

Nem történt semmi bajotok?

— Semmi nagypa, olyan takarosan borul-tunk föl, hogy csupa öröm volt. Azonkívül lőttünk egy kutyát.

— Köszönöm — mondá a szép asszony — most visszaadom a kabátját. Soha sem fogom el-felejtani, hogy viseltem.

Olyan báronyos, meleg kézzoritást a derek Barkos még soha sem kapott.

Azzal fölgrótt a bakra.

— Csak nem megy el vacsora nélkül?

— Egy óra mulva itt leszek.

Azzal egyet rántott a gyeplőn és a két tal-tos kiröpitette a nyitót kapun a szánkót.

Margitka őszintén neheztelt s egyre kérdezte anyjától:

— Miért ment el?

A mamá is bosszus volt e hirtelen távozás fölött, de végre is megnyugodott, hisz azt mondta, hogy egy óra mulva visszajön. Az ilyen szűkszavu emberek nem szoktak fullenteni.

Alig készült el a pompás vacsora s a cse-nyetűsöz jelezte, hogy az érdekes vendég vissza-érkezett. Élőbe siettek az üveges tornácba. Nagy csodálkozással látták, hogy az egyik inással valami

nagy tömeget cipel. Odahozták a tornácba.

— Nini, — kiáltá az öreg Bereghy, — hisz ez farkas, még pedig mekkora.

— Ezt a kutyát láttuk az uton, — mondá Margitka komolyan.

— Tisztelem az ilyen kutyát. De most men-jünk vacsorázni.

Mikor másnap a vendég távozott, a szép asszony leki sérte az udvarba. Az öreg ur egy percze visszaszaladt a kastélyba, hogy egy üveg barackpálinkát hozzon az útra.

Csak egy percig maradtak együtt. Hanem ezt a percet alaposan kizsákmányolták.

— Még egyszer köszönöm, — mondá a szép asszony, — s ha valamikor megnősül, csak any-nyit szeretnék a feleségének mondani, hogy irig-ylem tőle a férjért.

— Igazán mondja?

— Igazán.

— Akkor egy hét mulva visszajövök és megkérem a kezét.

— Esküszöm, hogy nem fog kosarat kapni.

Az öreg már hozta a barackpálinkát.

Csak éppen annyit idejűk maradt, hogy mé-lyen egymás szemébe nézzenek. De hát nem elég az?

Egy hónap mulva meg volt a lakodalom.

A derek s most már boldog Barkos, ha re-gényét azóta elbeszéli, így szokta kezdeni:

— Nagy hófúvás volt . . . a vicinális el-akadt . . . farkasvadászatra készültem . . . lőttem is egyet . . . tetejébe pedig megházasodtam. Milyen egyszerű a boldogság története. Kár, hogy ezt a novelláirók nem tudják.

után elhunyt. Január 28-án helyezték nagy részvétel mellett örök nyugalomra a stridói sirkerben.

— **Divattá lett,** hogy például minden bedörzslésre alkalmas külszere ráfogják, hogy a csztz. közsévnét biztosan gyógyít. Aki csuz — közsvényben szenved, az csakis az orvosi kitünőségek által kiválónak elismert Zoltán-féle kenőcsöt használja, mert ez a legmakacsabb megbetegedéseknél is kitünő eredménnyel lett alkalmazva, amint azt rengeteg köszönőlevél és orvosi ajánlás igazolja. Egy üveg ára 2 korona Zoltán Béla győgytárában, Budapest V., Szabadásgtér.

— **Az iparosifjak estélye.** A csáktornyai iparosifjak egyesületének szokásos farsangi estélye f. hó 1-én zajlott le a Zrinyi szálloda nagytermében. E törekvő egyesületnek műkedvelő-szinielőadásokkal egybekötött táncestélyei iránt mindenkor nagy érdeklődéssel van közönségünk, de az idej estély iránt a szokottnál is nagyobb volt az érdeklődés, úgy hogy napokkal az estély előtt már minden ülőhelyre szülő jegy elkelt. Ez este a „A gyimesi vadírág” című népszínművet adták elő, kiváló alakításokkal. A műkedvelők mindegyike beleélte magát a szerepébe s precizen játszott. A szereplők nagyrészt ismerjük is már a multból s így előre tudtuk, hogy a műkedvelő előadás sikerülni fog. Csabudin Mariska, Magdolna szerepében ismert könnyedséggel játszott, Novák Janka, özv. Fábiáné szerepében, Ács Matild mint Balánka felesége, Safarics Ilona, Szalay Lászlóné, Himfy Béla, Hanzsel József, Magyarics Károly, Halmos Ignác, Hanzsel Béla, Antonovics Antal s a többiek mind kitogasztalanul játszottak, de talán mégis legsikerübb alakítást nyújtott Szalay László, mint Csura harangozó, kinek minden megjelenése, minden szava olykép hatott, mintha nem is műkedvelő játszott volna. Az egész darabot pedig betanította és rendezte Zrinyi Károly képezdei tanár, mint az iparosifjak egyesületének az elnöke, ki fáradságot nem ismerő buzgalommal heteken keresztül egyedül végezte a betanítás terhes munkáját. Mégis lett fáradságáért a jutalom. A teljes erkölcsi és anyagi siker, s az a lelkes taps, mellyel az előadás végén a nézőtérre hívták a fardhatalan elnököt. A műkedvelői előadás után tánc következett, ha ugyan tincnak lehet nevezni azt a tolongást, a mi a zsufolt teremben egyáltalán lehetséges volt. Az első négyest 60 pár táncolta két kolonban.

— **Tenyészapaállat vizsgálatok.** A folyó évi tenyészapaállat vizsgálatok a csáktornyai járás területén a következő helyeken és időben az alább megnevezett járási mezőgazdasági bizottsági tagok közreműködésével fognak megtartatni: Február hó 5-én d. e. 10-kor Nagyatlan, bizottsági tag Lövensohn Miksa; 6-án d. u. 2-kor Zalaúváron, bizottsági tag Szenteh Dezső; 12-én d. e. 10-kor Drávaszentivánon, bizottsági tag Szenteh Dezső; 15-én d. u. fél 1-kor Rackanizsán, bizottsági tag Báró Knezevics Viktor; 16-án d. e. fél 9-kor Stridón, bizottsági tag Báró Knezevics Viktor; 19-én d. e. 10-kor Viziszentgyörgyön, bizottsági tag Horváth Ignác; 22-én d. e. 8-kor Mú szerdahelyen, bizottsági tag Langer Makár; 23-án d. e. 9-kor Murasiklóson, bizottsági tag Langer Makár; 26-án d. e. 10-kor Drávavásárhelyen, bizottsági tag Lövensohn Miksa. Március 1-én d. e. 9-kor Bottornyan, bizottsági tag Tomka György; 2-án d. e. 9-kor Beliczán, bizottsági tag Murai Róbert; 3-án d. u. 2-kor Csáktornyan, bizottsági tag Tóth István; 5-én d. e. fél 8-kor Miksaváron, bizottsági tag Lövensohn Miksa; 8-án d. e. fél 10-kor Fel-

sőmihályfalván, bizottsági tag Kayser Lajos; 9-én d. e. 9-kor Muraszentmártonban, bizottsági tag Kecskés Ferenc.

— **A legjobb száj- és fogápolás** a dr. Feles fogorvos **Stomatín** száj- és fogápoló szerivel érhető el, melyeket a legkiválóbb fogorvosok legkitünőbbeknek ismertek el és mindenkinek ajánlják. Számos kiállításon első rendű érmeikkel vannak kitüntetve. **A Stomatín fogpor Stomatín fogpaszta és Stomatín fogkrém** alakjában előállított fogtisztító szerek rövid idei használata által a fogak tiszták, ragyogó fehérek lesznek és állandóan tisztá, fehér és ép állapotban megtartatnak. **A Stomatín szájvíz** kitünően desinficiálja a szájüreget és a fogköveket, elhárítja a rothadást és a száj kellemetlen szagát és a foghúst és fogakat conserválja. Egy-zeri kísérlet mindenkit elpraeparatumok állandó fogyasztójává teszi, mert a meglepő siker a legjobb dicséret. Kapható Csáktornyan: Mráz Testvérek és Gráner Testvérek fűszerüzletében és Pethő Jenő gyógyszerüzletében.

— **Szélhámosság iparfelügyelőséggel.** Muraszerdahelyen Vargha Sándor bányagondnoknál január hó 14-én egy 30—35 év körüli egyén jelent meg, ki magát Szalai nevezetű mérnöknek mondotta és azt állította, hogy ő a szombathelyi iparfelügyelő helyettesítésével van meg bízva, mivel a szombathelyi iparfelügyelő beteg. Ezen bemutatkozásra Vargha bányagondnok teljes készséggel rendelkezésre állott az iparfelügyelőhelyettes urnak és a petroleum telepet, valamint a telephez tartozó iparműhelyeket saját kalauzálásával mutatta meg neki. A telep áttanulmányozása után visszatértek Muraszerdahelyre. Itt az iparfelügyelőhelyettes ur rendkívül megilletődve azt mondotta a bányagondnoknak, hogy bár körútját még be sem végezte, a magával hozott pénze elfogyott, tehát 400 koronát kér Vargha urtól kölcsön, míg visszatér székhelyére Szombathelyre. Vargha bányagondnok azonban csak 50 kor. adott a megszorult helyettes urnak, ki a pénz megküldését legkésőbb harmadnapra ígérte. A pénz azonban elmaradt miért is a hitelező január 19-én irt az adósna Szombathelyre pénzéért. Legnagyobb meglepetésére Szombathelyről az iparfelügyelőstől azt az értesítést küldték, hogy ott Szalai nevezetű iparfelügyelőhelyettes nem ismernek. Ennek alapján azután a megsállt ember jelentést tett esetéről a csendőrségnél s most körözik az iparfelügyelő helyettes ur kiletét.

— **Duhaj mulatozó.** Antolalsics Jézsef botornyai lakos január hó 15-én Neufeld Lajos ottani korcsmáros korcsmájában többed magával vigan mulatott a mulatás jó behaladt a késő éjjeli órákba is. A korcsmárosnak csak éjjeli 1 óráig volt engedélye a korcsma nyitvatartására s hogy könnyebben kitesékelhesse késő vendégeit, hát Prekszavec Jakab és Pintárics István éjjeli öröket kérte meg egy órákor hogy a mulatozókat szólítsák fel a hazamenetelre. A felszólítást Preknovecz Jakab esközölte, mikor is Antolalsics oly dübbe jött, hogy az éjjeli őrt felpozta azután mellen ragadta s oly lsten igazában megrázta, hogy a szegény éjjeliőr csak rongyos lépett inge is dolmánya árán menekülhetett meg a jelszószült ember kezei közül.

— **Az Alsómuraközi Takarékpénztár Részvénytársaság XXXII. rendes közgyűlést** folyó évi február hó 11-én d. u. 4 órákor tartja meg Perlakon a saját üzlethelyiségében. A takarékpénztár mérlege szerint:

V a g y o n. Jelzálog kölcsönök 309265 Kor., váltó kölcsönök 922704 K., kamatok 147397 K., ingatlan 20500 K., értékpapír 63 K., giró számla 95683 K., perköltségek 10217 K. és pénztárkészlet 996263 K.

Te her. Részvénytőke 200000 Kor., tartaléktőke 150000 K., nyugdíjalap 60184 K., tisztinyugdíj alap 61954 K., közhasznu alap 293634 K., betétek 37163282 Kor., visz. váltók 380834 K., önszegélyző szövetkezet 28000 K., fel nem vett osztalék 64 K., adó 5000 K., tőkeamat-adó 1578.12 Kor., előre felvett kamat 1348069 K., igazgatói s felügyelőbizottsági jutalékok 801958 K. es nyeresém 4267848 K.

A nyeresémnyből részvényenkint 64 K. osztalékol, tartalékra 5000 K.-át közhasznu alapra 200 K. perlaki önk. tűzoltó-egyletnek 50 K. és a perlaki szegénytanulókat segélyző egyletnek 50 K. fizetnek ki.

— **Halálozás.** Csakathurner Simon helybeli lakos volt drávavásárhelyi kereskedő f. hó 2-án 87 éves korában rövid betegség után jobblétre szenderült. Béke poraira!

Videkünk győzelmét jelenti az a hír, hogy egy kiváló és tökéletességben felülmulhatatlan motor és pedig a Drezdai motorgyár hírneves gyártmánya vidékünkön is terjed, amit mi örömmel regisztrálunk. — Ajánlunk ezen legrégebb motorgyár hirdetését b. olvasóink figyelmébe.

— **Szerencsétlenség.** A balázsnapi országos vásár alkalmával egy kétlovas kocsi a csáktornyai főtéren egy kislányt gázolt el. A kis lány egy helybeli zenésznek a lánya; hogy sérülése mily foku, eddig megtudnunk még nem sikerült.

— **A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszere lett, mely számos családban már több mint 36 év óta mindig készletben van. Hátfájás csipőfájdalom, fejfájás, közsvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsolések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsolése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitünő háziszere jó eredménnyel alkalmazott bedörzsolésképpen az influenza ellen is ós üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerüzletben kapható; de levásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Liniment (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a Horgony-védjegyre és a Richter cég-nyezésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

— **Tűz címmei** mult számunkban azt irtuk, hogy Vidovics Mihály muracsányi lakosnak a lakóháza a kéménytől kigyuladt és 3400 K. értékben legett. Ezen hírünkre vonatkozólag most egy nyilatkozatot hoztak hozzánk Muracsány község előljáráóságának az aláírásával, mely szerint: »a tűz nevezett ház padlásának a végén, tehát oly helyen gyuladt ki, hol kémény nem volt«. Készségesen igazítjuk tehát helyre, hogy a tűz nem a kéménytől származott, hanem más volt az oka.

— **Köhögés,** rekedtség és meghülés ellen a legjobb háziszereknél bizonyult a Halápi-féle vas méz-szörp, mely kiváló gyógyhatásának elismerésül a londoni kiállításon arany éremmel lett kitüntetve.

— **Tolvajlás.** Janusics Antal csavargó legény atya, Janusics György dushelyi lakosnál tartozkodott, miközben az atya istállójában levő s Brezovicz Ferenc vargahgyi lakos tulajdonát képező ekét és az ekéhez tartozó taligát ellopta s azt olcsó pénzen Leszár Istvánnak eladta. Csak mikor a tulajdonos, Brezovicz kérdezősködött gazdasági eszközei után, tudódott ki a tolvajlás.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Kak dojdeju doli naši gazdi.

II.

Došli smo do onih redov vu knjigi Rácz Gyule, gde osobito moremo postati na jedno malo vrème i premisslavati si zvrhu njegovih rečih, jer nas medjimurce čista zbliza zanimaju. On se strašno zaduženje naroda takaj iz skupne harmice trsi izkazati.

moramo pokazati na ono izvanredno veliko i bez navade težko obteršenje: koje nekaj iz poreza, nekaj iz dugov nekaj iz strašno velikih gospodarstvenih stroškov i velike »cifre« i lehkocē — i poleg toga na okorunenje svih tēh zbog jako nizke prodavne cēne i zbog teškog prodanja jednako sa propastjom, sa brzovnim zaduženjem se grozi magjarskim gazdom . . . . . ako bi magjarsko gospodarstvo takovu obranbu, takove velike cēne, s jednim: takovo razširenje našlo vu Austriji, kak je to našla austrijska industrija (fabričke tvorine) pri nas, tak onda magjarski gazdi nebi tuliko dužni bili, kak su denes.»

Zbog austrijske industrije (fabrikah) su vu Magjarskoj doli došli meštri, koji sa rukom delaju (rukotvorstvo.) Doli su došli, ali ne su se na njihovim mestu podigle velike fabrike, gde bi naši domaći sini, zvučeni meštri dobru službu mogli dobiti. Pak zakaj su došli doli mali meštri? Na to smo već prije povedali, da zbog austrijske industrije. Im vidimo denes, niti muž si neće već

dati opravu šivati, nego si ju vu štacunu kupi. Jeli je ova tak jaka, kak ona, koju doma damo žešiti? Nigdar. Mi drago platimo Austriji canjke, koje bi vu drugih orsa-gih iz fabrike vu staru kramu nesli, evo mi se sa temi švabskimi canjki gizardmo! Samo mi smo još tak slēpi, pak oni divjaki vu Afriki, jer drugač nam švaba nebi prodao ono, kaj već on nemore nositi.

Je, vno go bi mogli od toga pisati i krv nam vri od srditosti, da zakaj Bog ima vu milošci takvoga naroda, koj sam sebi neće dobro, koj si niti pipu nemore drugač prizgati, ako ne sa austrijskimi šibicami.

Ali idemo dalje. Gdo si nebi premisslav val nad tem strašnem pojavom, kada čitamo, da je 1903-ga ljeta svih gospodarstvih jedna šestina, tojest 595 jezer gospodarstvih je premenilo gospodara. Pak zmed ovih je blizo 22 jezere takovi gospodarstvih, koje su po ekžekuciji premenile gazdu. Tu mora nekakova znutrašnja nevolja bit. Jer svoje imanje nigdo neproda tak na hitroma, ako neje prisiljeni. Samo si premisslimo, kaj znamenuje to, ako je 1901-ga ljeta 14,978 gospodarstvih došlo pod ekžekuciju vu 24 million 562 jezer korunah vrednosti, zatoga je sledeće 1902-go ljeta 21,121 gospodarstvih, tojest skoro dvaput već došlo na ekžekuciju vu 61 million korun tojest skoro vu tripot već vrednosti. Evo, na ljeta više 21 jezer gazdov hižičku, zemlje zemeju vkrej, ravno tuliko familiah hitiju vun spod krova na vedrinu i 61 million korun moraju pod silom dobiti od magjarskih gazdov.

Već od zdavnja se ne dogodi više od toga, kak da gazdi zmenjkanje pri gospodarstvu sa vekslini, zatem sa vekšimi dugi nadomestiju, koje »eintabulérati« daju na imanje. Jednoga duga zemeju iz imanja, da vekšega deneju gori. I samo vu biljegovini (štemplini) i vu drugih stroškov platiju 30—40 millionov korun, čemu nigdar hasna nemaju pri gospodarstvu.»

Poleg toga da gazda ima dosta drugih naplačkov evo svako ljeta velike interese mora platiti šparkassi, kaj onda ostane njemu za njegov živeš? Osobito onda kada tuliko šparkassah, krčmarov, i kramarov hoće držžati, kak je to i pri nas navadno. Je, tu smo, došli do onog časa, kada moramo povedati, da vno gi gazdi su po svojoj lehkoumnosti došli doli. Nije sve natral sadašnji stališ vu dug, nego ona nesrečna misel njihova, kaj su mislili, da je najlehkeši živeš on, ako vu krčmi živiju.

Krčma i austrijski canjki su pomogli naš puk doli deti. Jer drugač 1903 ga ljeta nebi mogel biti osemnajst put vekši na magjarskih gruntovnicah eintabulerani šparkasni dug kak pred 38 ljetmi! Je 1903 ljeta je bilo domaćih šparkassah dug na gruntovnicah 2 jezere 33 millionov korun. Iz kaže gospodarstveni pisec, da je vu Magjarskoj već tak veliki dug na zemljah, da je svaka mekota do jedne četvrtine vrednosti zadužena. tojest svaka četvrtina mekota je čisto zadužena.

Proti tomu je jako znamenito, da vu Austriji nije tak zaouženo imanje kak pri

Z A B A V A.

Čudnovati svat.

To je bil čudnovati svat taj Capek Bartol iz Subotice. Sve je na njem bilo čudnovato. Njegova pitanja, njegovi odgovori, njegova nošuja, on sam skupa sa svojim nazori. Jer željeznica je već dugo mimo Subotice jurila, ali on ju još nije videl, dok nisu prije nekoliko godinah načinili onde, med Čakovcom i Kraljcem subotičku postaju bez kolodvora, pod imenom »Kis-Szabodka« mie-to jednostavni »Szombat.«

On anda nije niti pojma imal, kak vlak izgleda i kak parostroj, koj toliko kolah za sobom vleče. Ako se je skim sastal, koj se je željeznicom vozil, to si je onda od njega dal na dugom pripovedati, kak se ta vrazja coprija gible. — A kad se dosta naposlusal onda je o svemu, kaj je čul mišljenjem razglabal! medjutim ono, kaj je mislil, je takaj na glas govoril, jer on je uvijek glasno mislil i zato je bil tako čudnovati svat. »No« — mislil je na glas — »ov ima kuražu, na čast mu! Ali ja se ipak t m parostrojom nebi hotel voziti, jer ta brzina, kojom bieži, nije naravska, tu je ne-

kaj poleg, ako ne on sam s rogeki, pak se onda na takovu peklensku mašinu još ljudi sedaju: ja? Niti za tustu svinju ne. Pak ako i bi jedan krat pokušal, pak bi mu prena-glo biežala, tak bi se samo liepo pomalo odzad na repici dole spustil.« — Ovak si je on to u pameti razlagal.

Željeznica nije došla k njemu, a on ne k njoj tak dugo, dok nisu napravili malu postaju »Kis-Szabodka.« Sad bude mogel iz bliza videti vlaka stati. Malo ga je bilo strah pred tum vrazjum meštrijum te se dugo nije mogel odlučiti gledat ju ili, ali jedne nedelje popoldan se ipak odvazi oditi do postaje i tamo vlaka pričekati. Dok je vlak prispeal, imal je vremena tračnice i sve na okolo razgledati. Sve mu se je činilo nekak čudnovato, osobito pako signal, jer ono vekivečno bimbanje po zvončecu, to su esmo duhi mogli činiti.

Na jedan krat začuje vlaka iz daleka ruziti, to je bilo strašno, lasi su mu škrljaka u vis dizali; onda je videl, kak na sinjah duga crna kača sve bliže dohadja i sve veća postaje. To mora biti pozoj, iz čije glave se kadi, obodva lampša na stroju je držal za oči a dole na obadve strane glasno sikajuću paru za puhanje pozvoja iz nos-nic. Anda nije bilo čudo. da je naš Bartol

od ovud pobegel, te se za jedan grm nedaleko skrili i od onud gledal kak se bude to dovršilo.

Sad je vlak stal, na črevu toga pozvoja su se vrata odprla i ljudi su van i nutar išli; za kratek čas je ono strašilo naprvo pričelo fučkati, škečati i težko ali strašno dihati a k tomu i smrdljivoga dima iz sebe puhati a onda se je genulo i iz postaje dalje u Kraljevec odtišlo.

I Opet si je Bartol na glas mislil: — »Strašno, strašno! Ali meni se sve čini, da ipak nije tak pogibeljno, kak sem mislil.« —

Jednog jutra zarana, ob tretjoj uri se na jedan krat Bartol stane iz postelje i veli svojoj ženi: »Čuješ stara znaš kaj? Danas je u Čakovcu osmični senjem! Idem ja onamo pak nam kupim drvenjku graha onak nam se je već išel.«

»Dobro je dobro Bartol, idi samo, pak se žuri domov,« veli ona.

Bartol se sad do kraja obleče, pri vratu se poškropi svetom vodom, koja je tam u porcelanskoj šalici visela te odide »u ime božje.« Dok je išel, je i opet po svojoj navadi na glas mislil: »Škoda da su mi se tačke potrle, bi u njih mogel graha iz Čakovca dopeljati, ovak bum ga moral nositi na plećih, a to za me staroga nije šala, pak

nas. Vu ovoj Austriji — veli pisec — koja se za industrivnu zove, je još ne tak težki živeš, ne ide tuliko ljudi iz nje vu Ameriku, kak sa njom vu skupnoj harmici živuđoj Magjarskoj. Jer vu Austriji su je fabrike iz kojih i poljodelstvo živi, ove fabrike naš plod samo po najnižoj ceni hoćeju kupiti, a mi smo prisiljeni njihove canjke drago platiti.

Jeli smo prisiljeni? Nê smo! Nekupimo šibice, koje su iz stranjke fabrike, nekupimo canjke, koji se austrijska roba zoveju. Zahtevajmo od štacunarov da nam naš domači sopon naj da, jer iz toga si domači ljudi skrbiju kruh. Ambrelo nekupimo drugač, ako neznamo, da je iz domaće fabrike Čipele, čizme dajmo šivati sa domaćimi meštri i nekupimo si iz austrijske fabrike, koja nam papérpodplate trži za drage peneze. Jer zapamtimo si dobro: Naši stari su vu bundi hodili čez celo življenje. Onu bundu je domači kužnar napravil. Domači čizmar je žešil čizme, domači tišlari su nam delali pohižstvo i onda vam je bolši svet bil kak denes.

Ako bi jeden den po celim orsagu samu domaču robu počeli iskati, našel bi se koj bi ju i delal. Poljodelec bi dal meštru delo, mešter kupi plod poljodelavca i t. d. I zrasle bi takaj i prinase velike fabrike, gde bi podporu našlo magjasko poljodelstvo. Došel bi opet vèk, kada bi zadovoljnost bila vu ovoj domovini, i svaki človek bi lehkeše mogel živeti. A Austrija? Njeni canjki više nebi trebali nam i osvedočeno je, da bi Austrija bez nas doli došla.

Politički pregled.

Čista je nečekano došel glas vu novinah, da je Andrassy Gyula grozpozvani bil pred kralja, i da je vu petek i subotu pred kraljom bil. Kaj se je med njim i med kraljom dogodilo, kakov spomenek su imali, to je gluboka tajnost. To jedno je osvedočeno da je Andrassy dimo došel i taki je skup dal dozvati tčevih strankah odbor, da njim pove kaj je sa kraljom dovršil. Odbor je

vu pondeljek i tork držal spravišće da razpravlja kakov odgovor daje kralju. Veli se, da je odbor vu tem odlučil, da takov odgovor daje, vu kojim se pokaže da su leve stranke pripravne na mir. — Ali to je sve samo mišljenje nekojih novinah, jer kaj se je dovršilo na sednicah odbora, to je takajše tajnost. Jedno je samo zasigurno, da je grof Andrassy otišel vu Beč (Wien), da odgovor predaje kralju.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kolendar.** Februar 5. Pondeljek, Agata devica, muč. — 6. Tork, Doroteja dev. muč. — 7. Srêda, Romuald opat. — 8. Četvrtak, Ivan matski prizn. — 9. Petek. Cirill — 10. Subota, Školastika dev. — 11. Nedelja, Desiderijus bišk. muč. — Evangelijum ove nedelje je: Spodobno je besko kraljestvo k človečanskoj obitelji. (Matej XX. 1—16). — Pun mesec je 9-ga vu petek ob 8 vuri 46 minuti na večer. — 8-ga tojest vu četvrtak sunce zide ob 6 vuri 50 minuti vu jutro i zajde ob — 5 vuri 12 — minuti na večer. — Vreme bude se premênjalo. Osobito okoli nas bude na nekojih mestah popustilo, gde moremo pripravni biti da bude curelo.

— **Srečno se je oslobodil.** Göllesz Gusztav željeznički činovnik iz Zagreba se je prošloga torka vu Murakeresztur i tam se je pred šnelcuga hitil Cug je prek odletel zvrhu njega, ali njemu se je nikaj ne pripetilo, samo kaputa mu je slekel žnjega cug. —

— **Vumrla je** Tihanyi Lajoša rackaniškoga državnoga učitelja gospa, rodjena Szlány Vilma vu 46 letnoj svojoj dobi. Po dugim betegu nju je sada Bog k sebi pozval. Naj počiva vu miru.

— **Vaszary Kolos** hercegprimaš je betežen. Vodja magjarske katoličke cirkve je već od duže vremena betežen. Pod zadnje vreme mu se je stališ tak na hudo obrnul, da su doktori zvrhu njega konziliuma držali. Januara 31-ga, kada mi to pišemo, mu je malo bolje bilo, noč je mirnešu imal i vu jutro je mogel i malo kave piti.

Bog podeli nazaj zdravje staromu duhovnomu pastiru, da dalje vodi posle katoličke vere vu našoj domovini.

— **Najdjena krava.** I mi smo već pisali, da je iz štale Vitkovics Józsefa iz Drávamagyaróda negdo jednu kravu vkral jednu noč vu decembru. Žandari su samo to zeznali, da je krivec kravu prek varaždinskoga mosta vu Hrvatsku odegнал. Vitkovics si je već drugu kravu hotel kupiti na varaždinskim sejmju, kad ga je ravno tam sreća k njegovoj vkradjenoj kravi dopeljala. Taki je spoznal svoju kravu i to je prijavil tam — žandarstvu. Koj je kravu tržil, Zsifkovics Istvan iz Murafüreda, je ne znao valovati, gde je kravu zel, pak malo je i mešal sem tam, zato su sada proti njemu podigli iztragu.

— **Poparjeno dete.** Halesz Floriana murakirályskog stanovnika žena je još vu prošloj letnoj dobi na komenu samo ostavili svoje dete. Med tem kak je ona malo vuni bila, je dete na se prehitilo iz lonca vrèlu vodu, tak da je za nekoji den vu strašnih mukah vumrlo. Sada je nagykanizski sudbeni stol (törvénszék) odsudil mater zbog nepazljivosti na 1 den rešta i na 20 korun štrofa. Bila bi već dobila, ali su giedali to, da je smrt deteta i njoj veliku žalost zročila. Sirota mati se je sa sudom zadovoljila.

— **Nije dobro,** ako žena muža vkani, kak je to napravila vu štrigovskoj fari jedna žena. Siromak muž se sada vu listu tuži nam, da ga je njegova žena vkaniła. On siromak do svega nikaj nije znal prije, dok je žena ne grunta pustila na prodaju. Pak ga je i prodala, te je otišla svojim »Boltekom vu Slavoniju. Doma je ostavila dečicu na svu nevoļu nesrečnomu mužu. Pomiri se siromak muž. Tvoja žena bude još došla tebe prosil, da ju zemi nazad. Jer sa njenim oponašanjem i životom bude na hitroma konec onim penezom, koje je za grunt dobila.

— **Nesreća na sejmju.** Hudo je kada je čovek pijan. Tak je na se mu na Balazovo bil pijan jeden nepoznani človek i konje je ravno na jednu pucku tiral. Puc-

tak daleko još k tomu, i do tri ure hoda. — Ali čekaj! — To je baš dobro; tu stoji magjad kvartirnika Blaža njegove tačke, ove si sada postudim tak, da je Blaž riti nebude zgrešil, da fale prije nego se povrnem». — Zmišljeno učinjeno! Pri kvartirniku Blažu je još sve u snu, Bartol neće bućiti, vzeme tačke, em se to razumieva, da bi nju je njegov kvartirnik na molbu dragovoljno posudil, — i odtacka se snjimi liepo stih iz Subotice van pak liepo u varaš. Kroz varaš idući prošel je nekoliko ulicah a u to je njegova tačka po onom glasovitom kvrgastom taracu čakovečkom — takovo silno ruženje — delala, da su se nekoji stanovniki iz svojih kućah izbiežali misleći, — da se je željezniki nekoj vagon preplašil i u Čakovec dobiežal. Ovak turajuć pred sobom toga jednoga kotača, dojde pred Granerov štacun i tam se zaustavi, tačke ostavi vani pred trgovinom i sam stupi u dućan. Trgovac gospodin Graner već pozna svoje svate, pak metne višju cieniu na robu nego izbilja košta, jer on zna, da se bude moral pol, i mozbit cieuu uru pogadjati, dok u pogadjanju dođu na pravu cieniu, jer ljudi već jesu takovi. — Pak tak je i snašim Bartolom bilo, dok je dervenka graha bila pogodjena.

Do toga pak, dok Bartol pogodjenoga vreću graha dovleče iz dućana van k tačkam, hoćemo se povrnuti jedno malo u duhu k njegovoj kući u Suboticu. Jer niti fertil ure nije trajalo odkad je Bartol otišel s tačkami put Čakovca, kad se eto i njegov kvartirnik Blaž iz postelje digno, jer niti on nije bil pospanec, te obavivši svoju jutarnju molitvu, izide iz kuće, za da vidi kakovo će danas vrijeme biti. Komaj da je van izašel, činilo mu se je, da na njegovoj drvarnici tam pri kuružnjaku nekaj fali ali kaj? — Izbilja, tačkih nema tu. »O da bi vas repa potrla! — zamrmla — »sad mi je netko moje nove tačke vkral, ah to su lopovi! — Čekaj, mozbit pak bi je ipak našel, evo vidim trag kotačov sa friško zabitemi čavli. Tu idem sad za tragom, mozbit još tata dostignem.»

I on se sad odputi sa tragom. Po stazi se je trag jasno videl a i po cesti u koju je staza prošla bilo je moći dobro traga slediti. »Ipak je dobro, da je sinoč malo dežd zemlju poškopril, barem je mokra pak se trag kotača dobro utisne» — mislil si je Blaž te je išel sve dalje za tragom proti Čakovcu. Ali kak god se je žuril, tata ipak nije mogel dostići. I ovak je došel sretno do varaša a trag ga je još uvijek dalje po

preločkoj ulici vodil u nutarnji varaš, gde mu je na taracu na žalost trag — posve zginul.

»Da bi ga čapla vpičila, to je sad jedno malo bedasto» — misli si ali opet zato ide dalje. Na jedan krat se pred Granerovim dućanom skoro popikne na svoje tačke.

»Aha, tu ste, sad pak odmah idete sa menom natrag doma! — veli Blaž, prime svoje zgubljene, a sad opet nadjene tačke te se snjimi obrne natrag domov. Tko je tat, to nije znatiželjan. Sprijavlivanjem pri sudu si čoviek samo nepotrebnoga posla na glavu nakopa. Tat se samo neka čudi i sr-di, kad će videti, da su tačke odletele kak divja raca, misli si Blaž i posve zadovoljan rivle pred sobom svoje tačke pramo domu. »Dobro da sem je opet našel» mrmila pod jeduom Blaž putem.

Domov dojduci metne tačke na svoje staro mjesto i jer se je za on dan pri gospodinu plebanušu obrekel za težaka, otide onamo na svoj posel.

Tako, sad pak idemo u duhu opet natrag u Čakovec u Granerov dućan k Bartolu, koj je dervenku graha kupil.

Bartol anda puno vreće graha dovleče iz dućana van te ga hoće namiestiti na tačke, ali ja bi zelet njegov obraz videti,

ka je zgažena i oranjena, a nepazljivi človek bude kaštigan.

— **Nočni stražari.** Vu Alsódomboru občini je takova odredba, da svaki onaj gazda, koj ima svoju hižu, čez leto, kulikoput dojde na njega red, svigdar mora jednoga noćnoga stražara dati. — Prošloga leta jednoga dneva je došel red na H. . . M. . . vdovicu, koja ne hoteća dati, nego si je vzela domaj jednu furkoš batinu, pak se je pri občinskoj hiži pri malim birovu javila za noćnoga stražara, koj njoj je zapovedal, da sa jednim njoj određenim pajdašom, v jutro do 4-te vure straženje vu redu zveršava. Lepi stražari!

— **Vumerl je** Csakathurner Šimom csáktornyaiski stanovnik vu 87. létnoj dobi svojega života. Spomenuli je duže vremena vu Drávavásárhelyu bil štacunar. Sada je po kratkim betegu o. m. 2-ga vumrl. Naj počiva vu miru!

— **Lépe gosti su bile** vu Murasiklósu. Januara 14-ga se je hapilo gostuvanje pri Matoša Lukaču i pri Šegula Tamašu. Z večera jer su Matoša i Šegula blizu jeden drugoga, su svati išli jednu k drugim pak je i od Segula Tamaša jedan svat došel k Matoša Lukaču zatek je opet otišiel nazat k Seguli, gde je bil predi, jer mu se je krv s nosa spustila, zato je rekel, da su ga pri Matoši zbili, kaj mu krv na se strani ide. Nato su se pijani svati zbučili od Segule pak k Matoši i tam su se zgrabili vnoči i tak su se zbili. Kum je kuma pljuskal, stric strica, telec telega, sused i domaćega gospodarja su takaj fest nabuhali. — Žene su sve podrapane i poskubene bile kojim su muže širom tergalje. Jednoj ženski su prsta odgrizli. Drugi dan su si podrapani i kervavi k meši išli na zdavanje mladičkov. — To pripećenje je pisal prijatelj našega lista. Mi samo to velimo da on

nevaljaš, koj je bunu napravil si je zaslužil kaj bi ga na dereš potegnuli.

— **Tatbina.** Janosics Antal potepuh se je pri svojim ocu zadržaval vu Dusheľju. Med tem je iz svojega oca štale jednoga pluga vkral i prodal. Plug je bil vu sranjbi pri Janusicsu i Brezovec Ferencov je bil iz Vargahegya. Sada kad je Brezovec došel po svojega pluga se je zavzedilo, da ga je potepuh sin vkral. — Druga tatbina se je tu vu Csáktornya pripetila januara 29-ga. Najmre pri Segovics Antal čizmaru je bil za detiča nekakov Šalg i Ferenc. Sada je odpovedal majstru, ali je ne otišiel sa praznom rukom, nego je više meštrije vkral. Gazda je to samo sada spazil, kada je detič već otišiel, pak zato je tatbinu prijavil žandarstvu.

— **Jednokrat bu došla smrt,** moj gut pak bu zaprt . . . To si je mogel popevati vu krčmi Neufeld Lajoš bottornyaiskog krčmara takajše tamošnji stanovnik Antolovics József. Jer kak bi drugač bilo, on se je nikak ne dal iz krčme niti kesno vu noči. Krčmar je samo do jedne vure imal dozvoljeno odprto držati krčmu pak zato da Antoloviča nekak vun spravi je pozval nutri i dva noćne stražare Prekszavec Jakoba i Pintarics Istvána, da Antolovicsa vun spraviju. Kad je Prekszavec opomenul pijanoga človeka, da naj ide dimo, se je ov tak razrdil, da je Prakszevca najprije spluskal, zatek ga za prsa zgrabil, i tak stepel, da je uprava više ne ostala cela na njem. Ovak podrapani je odbežai stražar na vulica, da se i drugo kaj nebi pripetilo sa njim od straha.

GOSPODARSTVO.

— **Vizita bikov i kanžorov** bude se vu csáktornyaiskim kotaru vu sledećih mestah i vremenom obdržala: Februara 5-ga vu jutro ob 10

vuri vu Nagyfalú občini. Član odbora je Löwensohn Miksa. — 6-ga po poldan ob 2 vuri vu Zalaújváru. Član odbora je Szenth Dezsó — 12-ga pred poldan ob 10 vuri vu Drávasszentivánu. Član odbora je Szenth Dezsó. — 15-ga po poldan ob pol 1 vuri vu Ráckanizsi. Član odbora je baron Knezevich Viktor. — 16-ga pred poldan ob pol 9 vuri vu Štrídó. Član odbora je baron Knezevich Viktor. — 19-ga predpoldan ob 10 vuri vu Viziszentgyörgy. Član odbora je Horváth Ignac. — Vu ostalih mestah csáktornyaiskog kotara gda bude vizita bikov i kanžorov to budemo vu sledećim broju pisali.

— **Konje za soldačľju** kupuje minister skupnih soldačľkih poslov. Zbog toga pozivlje sve one gazde koji imaju takve žrebiče, koji budu dojdućega protuletja tri ljeta stari. Žrebiči najmanje 157 centimetrov visoki moraju biti. Poleg prijavljenjeh bude se vre na glas dalo, kam je treba gnati žrebiče na vizitu. Žrebiče budu tak i za 500—600 korun čene kupili za soldačľju.

— **Svinje je iz Zalavármegjije** zbog razširenja svinjske kuge, vu Austriju niti pešice, niti na cugu ne smeti slobodno pošiljati.

— **Fal benzina** za one male gazde, koji sa benzinmotori poslujeju. Minister trgovičnih poslov je vun dal naredbu, poleg koj zeznamo, da se je sa svami magjarskimi fabrikami petroleuma i benzina pogodil da budu onim malim gazdom, koji sa benzinom poslujeju od dnevene cene fale benzina prodavali. Gazda koj od financ-ravnateljstva mora dozvolu prositi si ovo ljeto do aprila zjednoga metercent benzina za 16 korun more pristelati. Od ovoga nikakovu porciju neplati. Posodu, vu kojoj je benzin (željezni lagev) mora fabrika nazaj dati. Mali gazda je on koj ima menje zemlje od 100 mekotah. Od ovoga budemo vu sledećim broju više pisali.

— **Nega dosta husarov.** Jer je već duže ne bila assentacija (štelinga) se to vidi i pri lovasih kojih je takaj menjši broj, kak je bil prije. Pak zato i na sela, kam budu žrebce dali, nemo-reju dva tri lovase dati, nego samo jednoga. Pčleg. ovoga lovasa jednoga težaka zemeju. Ovaj težak bude plaćeni. Vu marciusu dobi 1 korunu 20 fillero-va, vu aprilu i majušu 1 korunu 60 fillero-va, vu juniušu 2 korune na den. Dakle, koji hoćeju tu službu zastići, naj se vu vremenu oglasiju.

kad je iz dućana stupal i videl, da je tačkih nestalo. »Ah prokletno!« — zakriči — »sad su tačke fuć! Čoviek bi iz kože skoćil od jada. — Da bi se črepinja naždri! — Sad morem mojega graha na ptećih do doma nositi a još ktomu i Blažu tačke platiti. Razdrapiti bi se mogel od srditosti.«

Nije drugo preostalo, već punu vreću na ledja naprtiti i domov nositi. Dok je ovak taj trh domov nosil, hodil mu je celim putem vkradjeni kotač s trugom po glavi i ove misli su ga na toliko zabavljale, da težinu drvenke graha na ledjih niti nije pravćutil, akoprem si je moral svaki čas znoj s čela brisati.

Težkom mukom je tandem negda okolo poldneva Bartol svojim terhom domov došel — ali bez taćkah. — Kad je u dvor došel i mimo kurušnjaka prošiel, zagleda na jedankrat je nesretne taćke tu tak nedužno i mirno ležati, na onom istom miestu, gde je je u jutro vzel, kak da bi tam već celo jedno stoletje ležale te se niti s miesta ganule.

»Eto na« — veli glasno — sad ta prokleta zgarjevica tu leži, doma, — a ja ipak posve sigurno znam, da sam je u Čakovec pred sobom rival. Ili mi se je sanjalo? — Ha neka bude kako hoće, dobro, samo da su taćke tu.»

Potlam jedan krat su Bartol i Blaž na to došli, kak su nehotice jedan drugomu kurili onoga četvrtka, kad je Bartol hodil u Čakovac graha kupvat.

Em. Kollay.

Fannika.

III.

Fannika si je najprije mislila, da si bude sela na kanizki cug i bude se vu Budapeštu odpeľjala. Ali tu nakanu je na hitro odhitila osobito zbog toga, da nije znala magjarski. A kaj bi se guska spominala sa slavićki. Jer Fannika je onaj jezik znala osobito, koj tak glasi: »On si ga je mislil, da si ga bu mene vkanił, ali z toga si ga nikaj nebude.« Tu je naravski vnogo ga-ga, a znamo, da taj glas guske hasnujeju.

Dakle kaj buš zfundala vezda Fannika kam buš se obrnula, ako vu Budapeštu ne? Hopp, tu ti je! Ne je zabadav Fannika fine glave stvorenje, na pamet njoj je došlo, da ona zna nekaj malo i taljanski. Hajd vu Fiumu! Tam bude ti svét! Vu Fiumi se vnogo kajkovi ljudi stepe, ej takova fajna ženska bude zato mogla živeti med njimi.

Zbog toga je na banhofu počakala šnelcuga, kaj se bu žnjim peljala vu Fiumu. Kumu Grbcu je narućila, naj pove Tomašu, da tuliko i tuliko zareći strelali i tak dalje, pak onda naj nju već dimo nećaka, ona bu bolje zivelu sama, — kak s jednom takovim podrapanim šoštarom. Kum Grbec je široko gledal, da kaj se se tu pripeća. On je ne znal kaj bi rekel, pak je zato samo khlmal z glavom. Kak ona babika vu komediji, koja na svako nase pitanje klima.

Tak se je onda pripetilo. da je kum vu svojim začudjenju još i onda khlmal na banhofu, kada je šnelcug već zdavnja otišiel.

Morti bi i do jutra khlmal, ako ga Senćar stražar nebi z botom sunul i onak vu vuhu mu zakrićal »Kaj pak vi kum tu delate.« Na te reći k sebi došel i odužil je svojim rićkami dimo. Samo doma se je zmislil da mu je Fannika foringu »pozabila« platiti. Ali kuui ve, ali fućkaj, to je sve jedno. Bog zna gde je već Fannika, morti je znam već blizu Najzeca. —

Tak si je premišľlaval kum Grbec i drugi dan kada je već Fannika ako i ne vu Najzecu nego vu Fiumi bila.

— Ali ki je bés to, im je ne znam zabludil cug? Tak se mi ga vidi kak da si ga to nej bila Fiuma? — [Tak si je premišľlaval Fannika, dok je velike zidine gledala, koje su od onda zrastle tu, odak je ona pred desetimi ljetmi zadućit tu bila. Ali kak da se njoj nej dobro ćulo, im se zuam ne mašina splašila, pak je nju vu Budapeštu odpeľjala.

Ně se je ně splašil cug, zaisto vu Fiumi si Fannika Ali zapamti si da deset ljet je dosta veliko vreme, iz stare Fiume je Magjarski orsag lepi varaš napravil. Vu lepim varašu si sada Fannika.

Med premišľľvanjem je došla Fannika do jednoga bircanca. Tu je išla nutri da si malo »naloži.« Ostavimo mi nju tu sada vu Fiumi i hajdmo nazad k našem Tomašu. Gledimo ga, kak živi on.

Greben.

(Drugiput dalje).

Gabona árak. — Ciena žitka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	16.00 —
Rozs	Hrż	12.00 —
Árpa	Jčmen	14.00 —
Zab	Zob	14.00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.50 —
Fehér bab uj	Grah belj	24.00 —
Sárga >>	> žuh	18.00 —
Vegyes >>	> žmšan	18.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	28.00 —
Lenmag	Len	18.00 —
Tökmag	Koščice	22.00 —
Bükköny	Grahorka	16.00 —

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipöliszifioszer

Kitünő 589 2—*

jamaikai rum,
valódi cognac,
likörök, szilvo-
rium kapható

Ifj. Premecz Miklós
fűszer- és csemegekereskedésében
Csáktornyan.

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller patléka

egy régióknak bizonyult házszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-csillapító szornak bizonyult kőszvényel, csúszál- és meghűléseknel bodorászóképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok mátt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjegygyel és a Richter cég-jegyzőssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegokban 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógy-szertárban kapható. — Pórkafár: Yárk-lőzsef gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszer-tára
* az „Árany oroszláshoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi szétvétel.

H í r d e t m é n y.

Ezennel közzé teszem, hogy **Hessel Jakab** vagyonbukott csáktornyai be nem jegyzett kereskedő csódtömegéhez tartozó, s a csódléltárban 1—873 tételszámok alatt felvett és **11754 kor. 59 fillére** becsült rőfös- és rövidárukból, valamint férfi és női divatcikkekből álló egész raktár és hozzátartozó bolti felszerelés írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás útján eladatik.

Az írásbeli zárt ajánlatok **1906. évi február hó 21-ik napjának déli 12 órájáig** 1200 korona óvadék egyidejűleges letétele mellett **Dr. Schwarz Adolf** nagykanizsai ügyvéd urnál mint a csódválasztmány elnökenél nyújtandók be, és az ajánlati versenytárgyalás feltételek egy példánya ajánlattevők által aláírandó oly hozzáadással, hogy azokat magukra nézve kötelezőnek elismerik.

A csódtömeg az eladás tárgyát képező ingóságok minősége és mennyisége tekintetében szavatosságot nem vállal, s a legkedvezőbb ajánlat elfogadásához sincs kötvé. Az elfogadott ajánlat benyújtója köteles az ajánlati verseny tárgyát képező tömeget **8 nap alatt készpénzletetés mellett** átvenni, mert különben óvadékát elveszíti.

A csódléltár az ajánlati feltételek és az áruraktár nálam megtekinthetők.

Csáktornya, 1906. január 31-én.

Dr. Kovács Lipót
ügyvéd, tömeggondnok.

592 1—1

Tüdőbajt.
köhögést, elnyálkásodást, erős
meghűlést gyónyit

Halápi-fèle
Hársfa-szörő

1 egy üvege 5 korona

Kapható:
„Apostol-gyógyszerlártárban”
Bpest. József-körút 63 sz.

Tisztításhoz csak

Globus
tisztító kivonatot

használjunk.
Legjobb tisztítószert
a világon.

A zalaujvári-utca 45 szám
alatti

TELEK
eladó.

Bövebbet e lap kiadóhivatalában.

Házeladás.

Felsőmuraközben egy dohány-
tőzsdeengedélyvel

korcsmaház

4 szoba, 2 istálló, 1 pince, nagy
gyümölcsös kert stb. összes gazda-
sági hozzátartozók azonnal eladó.

Bövebb felvilágosítást ad e lap
kiadóhivatala.

593 1—2

A Csáktornyan székeli

MURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1906. évi február hó 22-én délután 3 órakor saját helyiségében

XXV. rendes közgyűlését

tarlja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat :

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
4. A zárszámla beterjesztése s az e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalékok meghatározása és a felmentvény megadása.
5. Négy igazgatósági tag és a felügyelőbizottság megválasztása *)
6. Esetleges indítványok.

Csáktornya, 1906. január hó 12-én.

Az igazgatóság.

*) 31. §. A tanácskozási és szavazati jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen, vagy meghatalmazottja által gyakorolhatja, de ezen jog gyakorolására megkívánatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva és végül, hogy a részvény a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letétessék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

679 3-3

Megjelent! Zrínyi Károly Megjelent!

CSÁKTORNYA MONOGRAFIÁJA * ÁRA 6 korona

* Megrendelhető: *

Fischel F. (Strausz Sándor) könyvkereskedésében Csáktornyan

642 12-13

DELINKOVAC POKORNY

Bejegyzett védjegy

Étvágygerjesztő kítőnő ízű

ürmös-likör

Orvosilag legméltóbban ajánlat

Kapható minden e szakmabeli üzletben, kávéházban stb.

Próbacsomagok ára 2/07 vagy

4/035 lit. K 5-80 bérmentve

Cikógyár r. t. Pokornj, Zágráb

Alapított 1862.

≡ Elsőrendű gyomorelixir. ≡

SIEG. FISCHL & Co. Klagenfurt

rozsszesz, sajtolt-élesztő- és malátagyár.

AJÁNLIJA:
pékeknek nagyon fontos

➔ **MALTOSIN-ját (sütőmaláta.)**

A süteményt sokáig friss és izletes állapotban tartja, azt könnyűvé, tetszetősebbé teszi és szép színt, tartóságot ad. Megtakarít sok tejet, cukrot.

Képviselet és raktár Csáktornya és
— vidékére —

STRÁHIA Testvérek Csáktornya.

➔ Ugyanoda naponta friss élesztőt szállítunk. ➔

Hirdetések felvétel- nek e lap kiadóhivatalában.